

her under de staaende Konfliktspørgsmaal anlagt en Station, en Vejvarslingsstation i Myggebugten, og det maatte forudsættes, at i Tilfælde af, at der ikke fandt nogen Overenskomst af nogen Art Sted, vilde Landgang og Anlæg af Stationer her og dér paa Kysten muligvis finde Sted, ja, endog temmelig sikkert finde Sted. Under disse Overvejelser kom begge Parter til det Resultat, at det vilde være rigtigt at træffe en Overenskomst, der løste visse praktiske Spørgsmaal for at forhindre mulig opstaaende Konflikter, som det hedder i Protokollen: „For imidlertid at forebygge Konflikter, hvor praktisk Mulighed for saadanne foreligger, har man under Forhandlingerne søgt at tilvejebringe en Løsning af visse praktiske Spørgsmaal.“

Overenskomsten gaar da ud paa gennem sine Paragraffer — og her kommer jeg nu til at tale om det andet Spørgsmaal, som jeg vil tale om her i Dag, nemlig Overenskomstens Omfang og Rækkevidde — at forebygge visse praktiske Muligheder for Konflikt. Det er ikke en Overenskomst, der siger noget hverken om Danmarks Overhøjhed eller den norske Betragtning, at det er Ingenmandsland. Hele dette statsretlige og folkeretlige Omraade af Sagen er lagt til Side. Det eneste, Overenskomsten gaar ud paa, er at løse visse praktiske Spørgsmaal. Her har man indvendt, og det lige stærkt baade i Danmark og i Norge, at det er en stor Fejl ved Overenskomsten. Den skulde netop, har man sagt i Danmark, have fremhævet Danmarks Ret, og i Norge har man sagt, at Overenskomsten netop skulde have fremhævet den norske Betragtning, at Landet er Ingenmandsland. Men saa vilde det være blevet en Overenskomst, der indeholdt statsretlige Afgørelser, som man ikke kunde enes om. Det, der her foreligger, er som sagt rent praktiske Spørgsmaal, som man har søgt at løse. Derfor vil man forgæves søge noget i Overenskomsten om det, man strides om, om Suveræneteten eller den norske Betragtning, at det er Ingenmandsland. Derfor kan Danmark, som den højtærede Udenrigsminister sagde, ud fra sin Opfattelse give Love og Anordninger for Østgrønland, fordi vi har forbeholdt os hele vor Betragtning om Overhøjheden. Et andet er, om der er Trang til saadanne Love. Jeg ser ikke, der i Øjeblikket er Trang dertil, men Danmark har sin formelle Ret. Kun maa disse Love selvfølgelig ikke stride mod denne Overenskomst, hvad angaar disse praktiske Spørgsmaal, hvor man giver

Fartøjer Ret til at gaa i Land, og man giver Besætningen Adgang til at overvinde og drive Jagt o. s. v. Det er en Selvfølge, at de Love og Anordninger, som Danmark maatte give, ikke maa stride mod Overenskomsten, lige saa lidt mod denne Overenskomst som mod senere lignende, som man maatte indgaa med andre Lande. Altsaa, den statsretlige Side, om man saa maa sige, indeholder intet af nogen Art, der gør vor Stilling ringere, end den var i Forvejen. Og desuden er Traktaten indgaaet under den udtrykkelige Forudsætning, at intet skal være opgivet eller præjudiceret, hvis Traktaten bliver opsagt efter de 20 Aars Forløb.

Jeg vil saa vende mig til Rækkevidden af Overenskomsten med Hensyn til Eskimoerne. Der har jo været ført lange Avisfejder derom. Sagkyndige i grønlandske Forhold og specielt sagkyndige med Hensyn til Eskimoernes Virksomhed og Liv og Færden har udtalt Betæneligheder ved Overenskomsten. Jeg vil gerne opholde mig ved disse.

Naar der fra sagkyndig Side er fremhævet, at den Del af Østkysten, som gaar fra Lindenovs Fjord op til ca. 68 Gr. nordlig Bredde, paa Forhaand var inddraget under Monopolet, derved at Angmagssalik-Distriktet var monopoliseret, saa er det en Fejltagelse, en temmelig grov Fejltagelse endogsaa. Maa jeg et Øjeblik omtale Forholdet med Eskimoerne paa Østkysten. Man har i lange Tider, fra forrige Aarhundrede, vidst, at der fandtes Mennesker, Eskimoer, paa Østkysten af Grønland. Man vidste, at de sydligste af dem undertiden kom i Forbindelse med Eskimoerne i Julianehaab-Distriktet og handlede med dem om Jern og forskellige Jernbestanddele, som kan bruges til Redskaber. Men først i 1884, da daværende Premierløjtnant Gustav Holm paa Konebaadsekspeditionen kom saa langt op som til Angmagssalik, først da fik man rigtig Rede paa, hvor mange Eskimoer der var. Denne Konebaadsekspedition under Anførsel af Holm og Garde lagde jo hele Kysten klar, idet den kunde sejle op langs Kysten indenfor den store Ismængde, som ligger udenfor og blokerer Kysten, og dér traf Ekspeditionen da paa Eskimoerne, de fleste ved Angmagssalik-Øen. Angmagssalik-Distriktet bestaar for en stor Del af Øer, selvfølgelig ogsaa Fastland og Fjorde, og der er ikke liden Adgang til Fangst og Fiske. Dér havde Eskimoerne sat sig fast, men efterhaanden var der dog kommet Rejselyst i dem, en Lyst til at drage Syd paa og komme om til Julianehaab-Distriktet, hvor der fandtes Butikker,